

Til den ølandske familie Gerlofsson

ØLAND, SEPTEMBER 1972

Muren var bygget af store runde sten dækket af gråhvidt lav, og den var lige så høj som drengen. Han kunne kun se over den hvis han stod på tæer i sine sandaler. Alt var gråt og tåget på den anden side. Det kunne være verdens ende som drengen stod ved, men han vidste at det var omvendt – verden begyndte på den anden side af muren. Det var den store verden, den der lå uden for hans mormors og morfars have. At opdage verden på den anden side af muren havde lokket drengen hele sommeren.

To gange forsøgte han at kravle over muren. Begge gange mistede han taget om de knudrede sten og faldt bagover, ned i det fugtige græs.

Drengen gav ikke op, og tredje gang lykkedes det.

Han tog en dyb indånding og hævede sig op, holdt sig fast i de kolde sten og kom op på toppen af muren.

Det var en sejr for ham – han blev snart seks år og var for første gang i sit liv på vej over en mur. Han blev siddende lidt oppe på toppen, som en konge på sin trone.

Verden på den anden side af muren var stor og grænseløs, men også grå og utydelig. Tågen, der var drevet ind over øen denne eftermiddag, forhindrede drengen i at se meget af alt det der var udenfor, men neden for muren så han gulbrunt græs på en lille eng. Længere væk kunne han skimte lave, knudrede enebærbuske og mosklædte sten der stak op af jorden. Jorden var lige så flad som i haven bag ham, men det hele så meget vildere ud på den anden side; fremmed og lokkende.

Drengen satte højre fod på en stor sten, der lå halvvejs gravet ned i jorden, og klatrede ned på engen på den anden side af muren. Nu var han for første gang nogen sinde alene uden for haven, og

ingen vidste hvor han var. Hans mor var kørt bort fra øen i dag. Hans morfar var gået ned til stranden lidt tidligere, og da drengen havde taget sandalerne på og sneget sig ud af huset, havde hans mormor ligget og sovet.

Han kunne gøre hvad han ville. Det var et eventyr han var ude på.

Han slap taget om stenene i muren og skridtede ud i det vilde græs. Det var spredt og nemt at bevæge sig gennem. Han tog yderligere nogle skridt, og verden foran ham blev langsomt lidt tydeligere. Han så enebærbuskene tage form bag græsset, og han gik hen mod dem.

Jorden var blød, og alle lyde blev dæmpede, hans skridt kunne kun høres som en svag raslen i græsset. Ikke engang når han prøvede at hoppe med samlede ben og stampe hårdt i jorden, lød der mere end et lille bump, og når han løftede fødderne, rejste græsset sig, og sporene efter ham forsvandt hurtigt.

Han bevægede sig flere meter frem på den måde: Hop, bump. Hop, bump.

Da drengen forlod engen og kom ind mellem de høje enebærbuske, holdt han op med at hoppe med samlede ben. Han pustede ud, åndede kølig luft ind og så sig omkring.

I den tid han var hoppet over græsset, havde den tåge, der havde svævet foran ham, stille sneget sig rundt og var nu også bag ham. Stenmuren på den anden side af engen var blevet utydelig i disen, og det mørkebrune hus var helt forsvundet.

Et øjeblik spekulerede drengen på at vende om, gå tilbage over engen og klatre over muren igen. Han havde ikke noget ur, og nøjagtige tidspunkter betød ingenting for ham, men himlen over hans hoved var mørkegrå nu, og luften omkring ham var blevet endnu mere kølig. Han vidste at dagen var ved at være til ende og at natten var på vej.

Han ville kun gå et lille stykke til over den bløde jord. Han vidste jo hvor han var; huset, hvor hans mormor lå og sov, var bag ham, selv om han ikke længere kunne se det. Han fortsatte fremad mod den utydelige mur af tåge som man kunne se, men ikke fange; som på en magisk måde hele tiden flyttede sig et stykke bort, som om den legede med ham.

Drengen standsede. Han holdt vejret.

Alt var stille, og intet bevægede sig, men pludselig havde drengen fået en fornemmelse af at han ikke var alene.

Havde han hørt lyde i tågen?

Han vendte sig om. Nu kunne han ikke se muren eller engen mere, han kunne kun se græs og enebærbuske bag sig. Buskene stod ubevægelige omkring ham, og han vidste at de ikke var levende – ikke levende som han selv – men han kunne alligevel ikke lade være med at tænke på hvor store de var. De var tavse, sorte skikkelser der omringede ham og måske bevægede sig nærmere når han ikke kiggede.

Han vendte sig om igen og så flere enebærbuske. Enebærbuske og tåge.

Nu vidste han ikke længere i hvilken retning sommerhuset lå, men angsten og ensomheden drev ham til at bevæge sig fremad. Han knyttede hænderne og løftede benene og løb over marken og ville finde stenmuren og haven bag den, men så kun græs og buske. Til sidst så han ikke engang det; verden var blevet utydelig af tårer.

Drengen standsede, han tog en indånding, og tårerne holdt op med at løbe. Han så flere enebærbuske i tågen, men en af dem havde to tykke stammer – og pludselig så drengen at den bevægede sig.

Det var et menneske.

En mand.

Han kom frem af tågens gråhed og standsede kun en halv snes korte skridt fra ham. Manden var høj og bred og havde mørkt tøj på, og han havde fået øje på drengen. Han stod stille i græsset med tykke støvler på fødderne og så ned på ham. Han havde en sort hue trukket ned i panden og så gammel ud, men ikke lige så gammel som drengens morfar.

Drengen stod stille. Han kunne ikke genkende manden, og fremmede mennesker skal man tage sig i agt for, det havde hans mor sagt.

Men nu var han ikke længere alene i tågen med enebærbuskene. Han kunne altid vende sig om og løbe hvis manden ikke var rar.

“Hej,” sagde manden med lav stemme. Han trak vejret tungt, som om han lige havde gået langt i tågen eller løbet hurtigt.

Drengen svarede ikke.

Manden drejede hurtigt hovedet og så sig om. Så kiggede han på drengen igen uden at smile og spurgte lavt:

“Er du alene?”

Drengen nikkede stille.

“Er du faret vild?”

“Det tror jeg nok,” sagde drengen.

“Der er ikke noget at være bange for ... Jeg kan finde vej overalt herude på alvaret.” Manden gik et skridt nærmere. “Hvad hedder du?”

“Jens,” sagde drengen.

“Og hvad mere?”

“Jens Davidsson.”

“Godt,” sagde manden. Han tøvede og tilføjede: “Jeg hedder Nils.”

“Og hvad mere?” spurgte Jens.

Det var lidt som en leg. Manden lo kort.

“Jeg hedder Nils Kant,” sagde han og gik endnu et skridt frem.

Jens var blevet stående, men var holdt op med at se sig om. Græs og sten og buske var det eneste der var i tågen. Og så den fremmede mand, Nils Kant, som nu var begyndt at smile lidt til ham, som om de allerede var venner.

Tågen lukkede sig om dem, der var ikke en lyd. End ikke fuglesang.

“Der er ikke noget at være bange for,” sagde Nils Kant og rakte hånden frem.

Nu stod de helt tæt ved hinanden.

Jens syntes at Nils Kant havde de største hænder han nogen sinde havde set, og han forstod at det var for sent at løbe sin vej.

I

Da hendes far Gerlof ringede en mandag aften i oktober, for første gang i næsten et år, fik han Julia til at begynde at tænke på knogler som var skyllet op på en stenet strand.

Knogler, hvide som perlemor og blankslebne af bølgerne, næsten selvlysende blandt de grå sten i vandkanten.

Knoglestumper.

Julia vidste ikke om de var der på stranden, men hun havde ventet i over tyve år på at få dem at se.

Tidligere samme dag havde Julia haft en lang samtale med sygesikringen, og det var gået lige så dårligt som alt andet dette efterår, dette år.

Som sædvanlig havde hun udskudt kontakten så længe som muligt for at slippe for at høre deres suk, og ikke så snart havde hun ringet, før en ensformig maskine svarede og bad om hendes personnummer. Da hun havde trykket alle sine tal ind på telefonen, blev hun stillet videre igen i telenettets labyrint, hvilket var det samme som at blive stillet ud i tomheden. Hun blev tvunget til at blive stående i køkkenet og se ud gennem vinduet og lytte til bruset i røret, en næppe hørlig brusen som af fjernt strøm-mende vand.

Hvis Julia holdt vejret og trykkede telefonen tæt ind til øret, kunne hun somme tider høre åndestemmer give genlyd i det fjerne. Somme tider lød de matte og hviskende, somme tider skingre og fortvivlede. Hun var fanget i telenettets spøgelsesverden, sammen med de bedende stemmer hun også somme tider kunne høre fra køkkenventilatoren når hun stod og røg. De gav genlyd og mumlede i boligblokkens ventilationsskakte – hun

opfattede næsten aldrig nogen ord, men lyttede alligevel koncentreret. En eneste gang havde hun hørt en kvindestemme sige klart og tydeligt: “Ja, nu er det virkelig på tide.”

Hun stod ved køkkenvinduet, lyttede til bruset og så ud over gaden. Det var koldt og blæsende udenfor. Efterårsgule birkeblade rev sig løs fra asfaltens regnvåde klæbrighed og blev kastet bort af vinden. Langs fortovs-kanten var der et gråsort ælte af blade der var blevet moset af bildæk og aldrig mere skulle forlade jorden.

Hun spekulerede på om nogen hun kendte ville dukke op derude. Jens kunne skridte rundt om hjørnet for enden af gadens husrække, i jakke og slips som en rigtig jurist, nyklippet og med en mappe i hånden. Lange skridt, hævet blik. Han ville se hende i vinduet, standse forbavset på fortovet, derpå løfte armen og vinke og smile til hende ...

Bruset forsvandt pludselig, og en stresset stemme fyldte røret: “Sygesikringen, Inga.”

Det her var ikke hendes nye sagsbehandler, hun hed jo Magdalena. Eller var det Madeleine? De havde aldrig mødt hinanden.

Hun tog en dyb indånding.

“Det er Julia Davidsson, jeg ville høre om I kunne ...”

“Hvad er dit personnummer?”

“Det ... Jeg har tastet tallene ind på telefonen.”

“De er ikke dukket op her hos mig. Kan du give mig nummeret igen?”

Julia gentog tallene, og der blev stille i røret. Hun kunne knap høre bruset længere. Havde de med vilje afbrudt hende?

“Julia Davidsson?” sagde sagsbehandleren, som om hun ikke havde hørt Julia præsentere sig. “Hvad kan vi hjælpe dig med?”

“Jeg ville forlænge den.”

“Forlænge hvad?”

“Min sygemelding.”

“Hvor arbejder du?”

“På Sygehus Øst, ortopædisk afdeling,” sagde Julia. “Jeg er sygeplejerske.”

Var hun stadig det? Hun havde været så meget væk de seneste år at der formentlig ikke var nogen der savnede hende på ortopæ-

disk. Og selv savnede hun bestemt ikke patienterne der hele tiden jamrede over deres latterlige små problemer uden at have nogen anelse om virkelig ulykke.

“Har du en lægeerklæring?” spurgte sagsbehandleren.

“Ja.”

“Har du været hos lægen i dag?”

“Nej, i onsdags. Hos min psykiater.”

“Og hvorfor har du ikke ringet før?”

“Ja, jeg har ikke haft det godt siden ...” sagde Julia og tænkte: Heller ikke før. En stadig smerte af længsel i brystet.

“Du skulle have ringet til os samme dag ...”

Julia kunne høre et tydeligt åndedrag, måske et suk.

“Nu gør jeg sådan,” fortsatte sagsbehandleren, “at jeg går ind i computeren og gør en undtagelse for dig. Denne gang.”

“Det var pænt af dig,” sagde Julia.

“Et øjeblik ...”

Julia stod stadig ved vinduet og så ud på gaden. Intet bevægede sig.

Jo, nu kom der nogen gående på fortovet fra den større tværgade, det var en mand. Julia følte iskolde fingre knuge om mavesækken inden hun så at denne mand var for gammel, han var skaldet og i halvtredsårsalderen og i en overall plettet af hvid maling.

“Hallo?”

Hun så manden standse op ved et hus på den anden side af gaden, trykke en talkode og åbne gadedøren. Han gik ind.

Ikke Jens. Det var en almindelig midaldrende mand.

“Hallo? Julia?”

Det var sagsbehandleren igen.

“Ja. Jeg er her endnu.”

“Så har jeg noteret i computeren at din lægeerklæring er på vej til os. Ikke sandt?”

“Godt. Jeg ...” Julia tav.

Hun så ud på gaden igen.

“Var der andet?”

“Jeg tror ...” Julia knugede røret hårdt. “Jeg tror det bliver koldt i morgen.”

“Sådan,” sagde sagsbehandleren som om alt var i orden. “Har du skiftet konto, eller er det den samme som før?”

Julia svarede ikke. Hun forsøgte at finde noget normalt og dagligdags at sige.

“Jeg taler somme tider med min søn,” sagde hun til sidst.

Der var stille et øjeblik, så lød sagsbehandlerens stemme:

“Okay, men jeg har som sagt noteret ...” Julia lagde hurtigt røret på.

Hun blev stående i køkkenet, stirrede ud gennem vinduet og syntes at bladene ude på gaden dannede et mønster, en meddelelse hun ikke forstod, hvor længe hun end kiggede, og hun længtes intenst efter at Jens skulle komme hjem fra skole.

Nej, fra arbejde måtte han komme. Jens måtte være gået ud af skolen for mange år siden.

Hvad blev du til sidst, Jens? Brandmand? Advokat? Lærer?

Senere den dag sad hun på sengen foran fjernsynet i den smalle dagligstue i den etværelses og så et program fra skoleradioen om hugorme og skiftede så kanal til et madprogram, hvor en kvinde og en mand stegte kød. Da det var forbi, gik hun ud i køkkenet igen for at se om vinglassene i skabene trængte til at blive støvet af. Jo, hvis man holdt dem op mod køkkenlampen, kunne man se små hvide støvpartikler på overfladen, og hun tog glassene ud et efter et og støvede dem af. Julia havde fireogtyve vinglas og brugte dem efter tur. Hun drak to glas rødvin hver aften, undertiden tre.

Om aftenen da hun lå på sengen ved siden af fjernsynet, i den eneste rene bluse hun havde haft tilbage i klædeskabet, begyndte telefonen at ringe i køkkenet.

Julia glippede med øjnene da den ringede første gang, men rørte sig ikke. Nej, hun ville ikke adlyde. Hun var ikke forpligtet til at svare.

Telefonen ringede igen. Hun bestemte sig for at hun ikke var hjemme, hun var ude i et vigtigt ærinde.

Hun kunne se ud gennem vinduet uden at løfte hovedet, selv om det eneste hun så var hustagene langs gaden, de slukkede gadelygter og toppene på træerne der strakte sig oven over dem. Solen var gået ned bag byen, og himlen blev langsomt mørkere.

Telefonen ringede en tredje gang.

Det var skumring. Skumringstimen.

Telefonen ringede en fjerde gang.

Julia stod ikke op for at svare.

Den ringede en sidste gang, så blev der stille igen. Udenfor blinkede gadelygterne i gang og begyndte at lyse over asfalten.

Det her havde været en ret god dag.

Nej. I grunden var der ingen gode dage. Men nogle gik hurtigere end andre.

Julia var altid alene.

Et barn til kunne have hjulpet. Michael havde villet at de skulle forsøge at få en bror eller søster til Jens, men Julia havde sagt nej. Hun havde aldrig følt sig sikker nok, og så havde Michael selvfølgelig givet op.

Ofte når Julia ikke tog telefonen, fik hun en indspillet meddelelse som belønning, og nu hvor den var blevet tavs i aften, stod hun ud af sengen og lyttede i røret, men det eneste der kunne høres, var brusen.

Hun lagde røret på og åbnede lågen over køleskabet. Der stod dagens flaske, og dagens flaske var som sædvanlig en flaske rødvin.

For at være helt ærlig var det dagens anden rødvinflaske, for til frokost havde hun drukket af en flaske hun var begyndt på aftenen før.

Proppen gav en dump, ploppende lyd fra sig da hun trak den op. Hun hældte et glas op og drak hurtigt ud. Hun hældte et nyt op.

Vinens varme bredte sig i kroppen, og først nu kunne hun vende sig om og se ud gennem køkkenvinduet. Det var blevet mørkt derude, gadelygterne formåede kun at lyse nogle få runde pletter af asfalten op. Intet bevægede sig i lygternes skær. Men hvad gemte der sig i skyggerne? Det var ikke til at se.

Julia vendte vinduet ryggen og tømte sit andet glas. Nu var hun roligere. Hun havde følt sig anspændt efter samtalen med sygesikringen, men nu var der ro i sindet. Hun fortjente et tredje glas vin, men det kunne hun drikke langsommere inde i soveværelset.

Måske skulle hun sætte lidt musik på snart, Satie, måske, tage en pille og falde i søvn før midnat.

Så ringede telefonen igen.

Da den ringede tredje gang, satte hun sig op i sengen med bøjet hoved. Femte gang rejste hun sig, og syvende gang stod hun til sidst ude i køkkenet.

Før telefonen ringede en niende gang, løftede hun røret. Hun hviskede:

“Julia Davidsson.”

Det svar hun fik, var ikke brusen, men en lav, tydelig stemme:

“Julia?”

Og hun kunne høre hvem det var.

“Gerlof?” sagde hun lavt.

Hun kaldte ham aldrig far mere.

“Ja ... det er mig.”

Der blev stille igen, og nu var hun nødt til at holde røret tættere til øret for at høre.

“Jeg tror ... at jeg ved lidt mere om hvordan det gik til.”

“Hvad?” Julia stirrede ind i væggen. “Hvad gik til?”

“Ja, hvordan det her ... med Jens.”

Julia stirrede.

“Er han død?”

Det var som at gå rundt med et nummer i hånden. En dag blev ens nummer råbt op, og så måtte man gå hen og få beskeden. Og Julia tænkte på hvide knoglestumper der var skyllet op på stranden nede i Stenvik, selv om Jens havde været bange for vand.

“Julia, det må han ...”

“Men har de fundet ham?” afbrød hun.

“Nej. Men ...”

Hun glippede med øjenlågene.

“Hvorfor ringer du så?”

“Der er ingen der har fundet ham. Men jeg har ...”

“Så lad være med at ringe til mig!” råbte hun og lagde røret på.

Hun lukkede øjnene og blev stående ved telefonen.

Et nummer, en plads i køen. Men det her var ikke den rigtige

dag, Julia ville ikke have at det skulle være den dag da Jens blev fundet.

Hun satte sig ved køkkenbordet og vendte blikket ud mod mørket på den anden side af vinduet, tænkte ingenting og så så igen på telefonen. Hun rejste sig og gik hen mod den igen og ventede, men den stod tavs.

Jeg gør det for dig, Jens.

Julia løftede røret, kiggede på den seddel der i flere år havde siddet opklæbet på den hvide køkkenflise over brødkassen og trykkede nummeret.

Hendes far svarede da den havde ringet første gang.

“Gerlof Davidsson.”

“Det er mig,” sagde hun.

“Jaså, ja, Julia.”

Der var tavst i røret. Julia tog tilløb.

“Jeg skulle ikke have smidt røret på.”

“Ja, ja ...”

“Det hjælper ikke.”

“Nej, nej,” sagde hendes far. “Det er sådan noget man gør.”

“Hvordan er vejret på Øland?”

“Gråt og koldt,” sagde Gerlof. “Jeg har ikke været ude i dag.”

Der blev stille igen, og Julia tog en indånding.

“Hvorfor ringede du?” sagde hun. “Der må være sket noget.”

Han tøvede med svaret.

“Ja ... Der er sket nogle ting her,” sagde han og tilføjede: “Men jeg ved ikke noget. Ikke mere end før.”

Ikke mere end jeg, tænkte Julia. Jeg er ked af det, Jens.

“Jeg troede der var noget nyt.”

“Men jeg har tænkt en del,” sagde Gerlof. “Og jeg tror der er ting der kan gøres.”

“Gøres? For hvad?”

“For at komme videre,” sagde Gerlof og fortsatte hurtigt: “Kan du komme herover?”

“Hvornår da?”

“Snart. Jeg tror det kan blive nødvendigt.”

“Jeg kan ikke bare sådan tage af sted”, sagde hun. Men så umu-

ligt var det ikke – hun var jo langtidssygemeldt. Hun fortsatte: “Du bliver nødt til at sige noget ... sige hvad det drejer sig om. Kan du ikke sige det?”

Hendes far var tavs.

“Kan du huske hvad han havde på den dag?” spurgte han så.

Den dag.

“Ja.” Hun havde selv hjulpet Jens med at klæde sig på om morgenen og bagefter indset at han var i sommertøj, selv om det var efterår. “Han havde korte gule bukser og en rød bomuldstrøje på”, sagde hun. “Med Fantomet på. Han havde arvet den af sin fætter, det var sådan noget tryk, man selv kunne lave med strygejern, i tynd plastic ...”

“Kan du huske hvad for nogen sko han havde på?” spurgte Gerlof.

“Sandaler,” sagde Julia. “Han havde brune lædersandaler med sorte gummisåler på. Der var gået en rem løs i tåen på den højre, og flere remme i den venstre var også ved at gå løs ... Det gjorde de altid sidst på sommeren, men jeg havde syet den fast ...”

“Med hvid tråd?”

“Ja,” sagde Julia hurtigt. Så tænkte hun sig om. “Jo, jeg tror nok den var hvid. Hvorfor det?”

Der var stille i nogle sekunder. Så svarede Gerlof:

“Der ligger en gammel højresandal på mit skrivebord. Repareret med hvid sytråd. Den ser ud til at kunne passe en femårig ... Jeg sidder og ser på den lige nu.”

Julia begyndte at svaje og lænede sig mod køkkenbordet.

Gerlof sagde noget mere, men hun trykkede gafflen hårdt ned, og alt blev tavst i røret igen.

Nummersedlen – det her var nummersedlen hun havde fået, og snart ville hendes navn blive råbt op.

Hun var rolig nu. Ti minutter efter løftede hun hånden fra gafflen og trykkede Gerlofs nummer. Han svarede da den havde ringet én gang, som om han havde ventet på hende.

“Hvor fandt du den?” spurgte hun. “Hvor? Gerlof?”

“Det er indviklet,” sagde Gerlof. “Du ved det her med at ... at

jeg ikke har så let ved at bevæge mig, Julia. Det bliver kun sværere og sværere. Og det er derfor jeg gerne vil have du skal komme.”

“Jeg ved ikke ...” Julia lukkede øjnene og hørte kun brusen i telefonen. “Jeg ved ikke om jeg kan.” Hun kunne se sig selv på stranden, kunne se sig selv gå omkring blandt stenene, forsigtigt samle alle de små skeletdele sammen hun kunne finde og trykke dem hårdt mod sit bryst. “Måske.”

“Hvad kan du huske?” spurgte Gerlof.

“Om hvad?”

“Af den dag? Kan du huske noget specielt?” spurgte han. “Jeg vil gerne have du tænker dig om.”

“Jeg kan huske at Jens forsvandt ... Han ...”

“Jeg tænker ikke på Jens nu,” sagde Gerlof. “Hvad kan du ellers huske?”

“Hvad mener du? Jeg forstår ikke ...”

“Kan du huske tågen der lå over Stenvik?”

Julia var tavs.

“Ja,” sagde hun så. “Tågen ...”

“Tænk på den,” sagde Gerlof. “Forsøg at huske tågen.”

Tågen ... Tågen var en del af alle erindringerne fra Øland.

Julia huskede tågen. Det var ikke almindeligt med tæt tåge på det nordlige Øland, men somme tider om efteråret drev den ind fra sundet. Kold og fugtig.

Men hvad var der sket i tågen den dag?

Hvad skete der, Jens?

ØLAND, JULI 1936

Manden der senere i livet skal sprede så megen sorg og skræk på Øland er i midten af trediverne en tiårig dreng. Han ejer en stenet strand og et stort vand.

Drengen hedder Nils Kant og er solbrændt og har korte bukser på i sommervarmen, og han sidder på en stor rund sten i solskinnets neden for husene og bådehusene i Stenvik. Han tænker:

Alt det her er mit.

Og det er sandt, for Nils' familie ejer stranden. Den ejer store områder på det nordlige Øland. Familien Kant har ejet jorden i århundreder, og lige siden Nils' far døde for tre år siden, har Nils følt at han måtte tage sig af den. Nils savner ikke sin far, han kan kun huske ham som høj og tavs og streng, somme tider voldsom, og Nils synes det er godt at det kun er hans mor Vera der venter på ham i trævillaen oven for stranden.

Han har ikke brug for andre. Kammerater har han ikke brug for, han ved at der er børn i alle aldre som bor i landsbyerne langs kysten, og ældre drenge på hans egen egn som allerede arbejder i stenbruddet – men netop dette stykke strand er kun hans. Møllerne i møllen ovenfor og fiskerne der holder til i bådehusene oppe på klintærækken er ingen trussel.

Nils glider ned fra stenen. Han vil bade igen, en sidste gang inden han går hjem.

“Nils!” råber en lys drengestemme.

Nils drejer ikke hovedet, men hører gruset og småstenene på skråningen oven for stranden løsne sig og løbe ned, og derefter hurtige skridt der nærmer sig.

“Nils! Jeg har også fået karameller af mor. En masse karameller!”

Det er hans bror der kommer. Axel, tre år yngre end Nils og fuld af bevægelse. Han har en grå tøjbylt i hånden.

“Se!”

Axel kommer hurtigt hen og stiller sig ved den store sten, ser ivrigt op på Nils, og så vikler han pakken op og breder indholdet ud på klædet.

Der er en lille lommekniv i bylten og karameller, mørke blanke flødekarameller.

Nils tæller til otte karameller. Selv fik han kun fem af mor før han gik, men de er spist nu, og hans hjerte begynder at dunke hårdt i pludselig vrede.

Axel tager en af sine karameller, kigger på den, stopper den i munden og ser ud over det glitrende vand. Han tygger tilfreds og langsomt, som om ikke kun karamellerne er hans, men også stranden og vandet og himlen over dem.

Nils kigger væk.

“Jeg vil bade,” siger han med blikket vendt mod vandet. Og så hopper han ned og trækker de korte bukser af og lægger dem på stenene.

Han vender Axel ryggen og begynder at gå ud i bølgerne, med fødderne balancerende på de algeblanke sten. Små løkker af brun tang sætter sig fast mellem hans tær.

Vandet er solvarmt og flyver skummende til side da Nils kaster sig ud i det en halv snes skridt fra land. I sommer har han lært at svømme under vandet. Han ånder ind, dykker ned under overfladen, bugter sig nedad mod stenbunden, vender rundt og kommer flyvende op i solskinet igen.

Axel har stillet sig ved strandkanten.

Nils glider rundt i vandet, stænker det omkring sig og laver kolbøtter med bobler brusende om hovedet. Han svømmer nogle meter længere ud, så langt at bunden under ham er uden for rækkevidde af hans fødder.

Herude er der en stor stenkolos, en vandreblok der ligger som et slumrende søuhyre lige under overfladen. Nils klatrer op på ryggen af det, står med fødderne lige under vandoverfladen og kaster sig så ud. Her kan han ikke bunde. Han flyder, træder vande og ser at Axel stadig står i strandkanten.

“Kan du ikke svømme endnu?” råber han.

Han ved at Axel ikke kan.

Axel svarer ikke, mens hans blik sænker sig og formørkes af både skam og vrede under pandehåret. Han tager de korte bukser af og lægger dem på stenen ved siden af bylten.

Nils svømmer roligt rundt om hoppestenen, først på maven, så på ryggen, for at vise hvor nemt det er når man kan. Han sparker til med benene og kommer op på stenen igen.

“Jeg hjælper dig!” råber han til Axel og overvejer et øjeblik virkelig at gøre det; at være storebror og lære Axel at svømme i dag. Men det ville tage for lang tid.

Han vinker bare.

“Kom!”

Axel tager et usikkert skridt ud i vandet, føler sig frem med fødderne over stenene og famler med armene, som om han balancerede ved en afgrund. Nils kigger tavst på lillebroderens usikre vandring ud fra stranden.

Efter fire skridt står Axel med vand op over lårene og ser på Nils med stift blik.

“Tør du?” siger Nils.

En spøg, han vil lave lidt sjov med sin bror.

Axel ryster på hovedet. Nils dykker hurtigt ned fra stenen og svømmer ind mod land.

“Der er ikke noget at være bange for,” siger han. “Du kan gå på bunden næsten hele vejen ud.”

Axel famler efter ham, bøjer sig forover. Nils trækker sig tilbage, og lillebroderen tager et ufrivilligt skridt udad.

“Godt,” siger Nils. Vandet når dem til livet nu. “Et skridt til.”

Axel gør som han siger, tager et skridt og ser så op på Nils med et nervøst smil. Nils smiler forsigtigt tilbage og nikker, og Axel tager et skridt til.

Nils bøjer sig udad, falder langsomt bagover med udstrakte arme for at vise hvor blødt vandet er.

“Alle kan svømme, Axel,” siger han. “Jeg lærte mig selv det.”

Han sparker langsomt af sted udad, mod hoppestenen. Axel

følger efter ham, men slipper ikke bunden med fødderne. Vandet når ham til brystet.

Nils hopper op på stenkolossen igen.

“Tre skridt til!” siger han.

Men det passer ikke rigtigt, der er syv eller otte. Axel tager et skridt, to skridt, tre skridt, er nødt til at strække halsen for at have munden over vandoverfladen, og der er alligevel tre meter tilbage til hoppestenen.

“Du skal trække vejret,” siger Nils.

Axel tager en indånding i et kort gisp. Nils sætter sig på stenen og holder roligt hænderne ud mod ham.

Og hans lillebror kaster sig fremad. Men det er som om han hurtigt fortryder, for han tager en indånding og får munden og halsen fulde af koldt vand, han slår omkring sig med armene og stirrer på Nils. Stenen er lige akkurat uden for hans rækkevidde.

Nils ser på Axels kamp i vandet et par sekunder og strækker sig så hurtigt fremad og trækker broderen op i sikkerhed på stenen.

Axel klamrer sig fast og hoster og trækker vejret i korte stød. Nils stiller sig op ved siden af ham og siger det han har haft i tanker hele tiden:

“Stranden er min.”

Så kaster han sig ud fra hoppestenen og dykker lodret ned, kommer op af vandet flere meter væk og svømmer med lange sikre tag indtil hans hænder slår mod stenene ved stranden og hans spøg er fuldendt. Nu kan han nyde det. Han ryster på hovedet for at få vandproppen ud af ørerne og går hen til stenblokken hvor Axel har viklet sin tøjbylt op.

De små korte bukser, som Axel har trukket af sig, ligger der også. Nils tager dem op, tror han ser en loppe krybe langs en søm og kaster dem fra sig på stranden.

Så bøjer han sig over bylten. Der ligger flødekaramerellerne i en bunke, skinnende i solen, og Nils samler en op og stopper den langsomt i munden.

Han hører et vredt brøl over vandet fra hoppestenen, men tager sig ikke af det. Han tygger omhyggeligt, synker og tager en karamel til.

Der høres en plasken derude. Nils ser op; hans lillebror har til sidst kastet sig i vandet fra hoppestenen.

Selv begynder Nils allerede at tørre i solen, og han overvinder sin første impuls til at begive sig ud til Axel. Han tager i stedet en tredje karamel op fra klædet på stenen.

Plaskeriet fortsætter derude, og Nils ser til. Axel kan selvfølgelig ikke bunde og forsøger fortvivlet at komme op på hoppestenen igen. Men hans hænder glider.

Nils tygger på karamellen. Man skal have fart på for at komme op på stenen.

Axel har ingen fart på og vender om for at komme ind på stranden igen. Han fægter med armene så vandet skummer omkring ham, men bevæger sig ikke fremad. Han ser på Nils med opspærrede øjne.

Nils kigger tilbage, synker karamellen og tager en ny.

Plaskeriet bliver hurtigt svagere derude. Broderen råber noget, men Nils kan ikke høre hvad. Så lukker bølgerne sig over Axels hoved.

Nu tager Nils et skridt ned mod vandet.

Axels hoved dukker op, men ikke så højt som før. Nils ser i grunden kun det våde hår. Så synker han ned under overfladen igen. Der kommer luftbobler op, men en lille bølge fejer dem bort.

Nils får fart på nu, han hopper ud i vandet. Hans ben stænker skum op, og han kæmper med armene, hans blik er fæstet på hoppestenen. Men Axel er ikke mere til at se.

Nils bevæger sig hurtigt ud mod stenen, og da han er næsten fremme dykker han, men han er dårlig til at holde øjnene åbne under overfladen. Han lukker øjnene og famler sig frem i det kolde mørke, mærker ikke noget med hænderne og kommer op i solen igen. Han får fat med hænderne rundt om hoppestenen, hoster og rejser sig op.

Kun vand omkring ham, hvor han end ser hen. Solglitteret på bølgerne skjuler alt hvad der er under overfladen.

Axel er væk.

Nils venter og venter i vinden, men der sker ikke noget, og til sidst, da han begynder at fryse, dykker han i og svømmer lang-

somt tilbage mod land. Der er ikke andet at gøre. Han rejser sig op af vandet, puster ud og støtter sig til den store sten på stranden.

Nils bliver stående i solen i lang tid. Han venter på plaskende lyde, et velkendt råb fra Axel, men der høres ikke noget.

Alt er stille. Det er svært at forstå det.

Der er fire karameller tilbage på Axels klæde, og Nils kigger på dem.

Han tænker på de spørgsmål der venter, fra hans mor og andre, og spekulerer på hvad han skal sige. Så tænker han på da hans far døde og hvor dystert alt havde været under den langtrukne begravelse i Marnäs kirke. Alle havde været sortklædte og sunget salmer om døden.

Nils hulker pludselig. Det lyder godt. Han vil gå op til mor og hulke og fortælle at Axel stadig er nede på stranden. Axel ville blive, men Nils ville hjem. Og når alle begynder at lede efter Axel, kan han tænke på den sørgelige orgelmusik ved fars begravelse og græde sammen med sin mor.

Nils vil snart gå op til huset, og han ved hvad han skal fortælle og ikke fortælle når han kommer derop.

Men først spiser han alle Axels karameller.